

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. J. S.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. M. F., advokátkou so sídlom v R., proti odporkyni **Z. S.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. O. K., advokátkou so sídlom v B., **o nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10 C 20/2011, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 10. mája 2011 sp. zn. 14 Co 168/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ sa návrhom z 1. februára 2011 domáhal, aby súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým by odporkyni uložil zákaz nakladať s peňažnými prostriedkami na termínovanom účte č. X., ktorý je vedený v T., a.s., a to až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a zároveň, aby mu súd uložil do 15 dní od doručenia predbežného opatrenia podať na súd návrh vo veci samej (t.j. návrh, ktorým sa mieni domáhať vydania rozhodnutia, ktorým by súd odporkyni nariadil, aby zriadila k tomuto účtu také dispozičné právo, na základe ktorého bude možné s peňažnými prostriedkami na tomto účte nakladať iba so súhlasom oboch manželov), inak predbežné opatrenie zanikne. Návrh odôvodnil tým, že odporkyňa má zriadený termínovaný účet v banke na svoje meno; počas manželstva sa na tomto sporiacom účte rodiny zhromaždili finančné prostriedky k 1. júnu 2010 približne vo výške 23 846,48 €

a po podaní návrhu na rozvod manželstva 30. júla 2010 (ktoré sa vedie na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 11 C 144/2010) mu odporkyňa odmietla zriadiť k tomuto účtu spoločné dispozičné právo a zo spoločných prostriedkov zakúpila osobný automobil, ktorý slúži výlučne jej potrebám.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 1. marca 2011 č.k. 10 C 20/2011-40 návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietol a rozhodol o trovách konania. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ nepresvedčil súd ani o nebezpečenstve bezprostredne mu hroziacej ujmy okrem tej, ktorá mu hrozí až po prípadnom zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorá môže spočívať v prípadnom znížení rozsahu majetku, ktorý bude predmetom ich vzájomného vyporiadania. Tiež dostatočne nezdôvodnil terajšiu nedôveru k nakladaniu s prostriedkami na termínovanom účte odporkyňou a rovnako nezdôvodnil ani existenciu nezhôd pri hospodárení so spoločnou vecou alebo pri zabezpečovaní potrieb rodiny. Navrhovaným predbežným opatrením by súd neprípustne vylúčil odporkyňu nielen z užívania a nakladania s finančnými prostriedkami na termínovanom účte, ktorého je bezpodielovou spoluvlastníčkou, čo je v rozpore s čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a § 123 Občianskeho zákonníka, ale vylúčil by ju aj z obstarávania potrieb rodiny, čím by sa dostala do nerovnoprávneho postavenia s navrhovateľom. Uvedené opatrenie by mohlo mať negatívny dopad na ostatných príslušníkov rodiny, teda nie je namieste ani jeho primeranosť.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľa uznesením z 10. mája 2011 sp. zn. 14 Co 168/2011 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že odporkyňu zakázal nakladať s finančnými prostriedkami uloženými na termínovanom účte vedenom v T., a.s., pod číslom X., až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Navrhovateľovi uložil povinnosť podať návrh vo veci samej v lehote do 15 dní odo dňa doručenia uznesenia s tým, že uznesenie je vykonateľné dňom jeho doručenia odporkyňu. Zároveň vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením. Rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa sa nedostatočne vyporiadal s tvrdeniami navrhovateľa osvedčujúcimi jeho návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Za dôvodnú považoval odvolaciu námietku navrhovateľa, že kúpa osobného automobilu zo spoločných peňazí nie je bežnou vecou týkajúcou sa bezpodielového

spoluvlastníctva manželov a na takýto úkon bol potrebný aj jeho súhlas. Podľa odvolacieho súdu odvolateľ osvedčil bezprostredne hroziacu ujmu, pretože na náhradu za spotrebované finančné prostriedky do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov už druhý manžel nemá nárok. Keďže medzi účastníkmi konania prebieha v súčasnosti len rozvodové konanie a vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov s konečnou platnosťou môže nastať až po uplynutí dlhého časového obdobia, má navrhovateľ možnosť domáhať sa ochrany svojich spoluvlastníckych práv aj prostredníctvom žaloby na uloženie povinnosti odporkyňi zriadiť navrhovateľovi k sporiacemu účtu dispozičné právo a obmedziť možnosť nakladania s finančnými prostriedkami len so súhlasom oboch manželov.

Proti uzneseniu krajského súdu podala odporkyňa dovolanie a žiadala napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že jej bola v konaní odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože odvolací súd, ktorý zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, rozhodol uznesením bez nariadenia pojednávania. Odvolací súd si osvojil názor navrhovateľa, ktorý sa domáha vydania zákazu pre odporkyňu disponovať finančnými prostriedkami na termínovanom účte a v odôvodnení zdôraznil niečo, čo je úplne v rozpore s listinnými dôkazmi založenými v spise, keď uviedol, že odporkyňa nakladá s finančnými prostriedkami podľa vlastného uváženia. Vo vyjadrení k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviedla, že navrhovateľ jej dal súhlas na kúpu osobného automobilu, čo v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu nepoprel. Namietala tiež nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorý svojím rozhodnutím poprel základný inštitút bezpodielového spoluvlastníctva manželov, spočívajúci v rovnakom právnom postavení manželov v oblasti majetkových vzťahov. Samotným rozhodnutím súd znížil jej rovnocenné postavenie v bezpodielovom spoluvlastníctve, čím ju výrazne diskriminoval.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť, pretože prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu o predbežnom opatrení je vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p. Nedôvodná je námietka odporkyne, že jej v konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, pretože v danej veci sa nejedná ani o jeden z prípadov, kedy súd podľa § 214

ods. 1 O.s.p. je povinný nariadiť pojednávanie. Tvrdenia odporkyne o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) odvolacím súdom nie sú opodstatnené a nezakladajú prípustnosť dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. V ustanoveniach § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. sú uvedené uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neplatia, ak ide (o.i.) o uznesenie o predbežnom opatrení. V danej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, prípustnosť ktorého je priamo vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p. Z týchto dôvodov prípustnosť dovolania odporkyne nemožno vyvodiť z § 239 O.s.p.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí

odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Právne relevantné ale nie je samo tvrdenie odporkyne, že k vade takejto povahy došlo; určujúcim je zistenie, že k nej skutočne došlo.

Dovolateľka nenamietala, že by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p.; vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

V dovolaní sa namieta, že postupom odvolacieho súdu bola odporkyni odňatá možnosť pred súdom konať tým, že odvolací súd bez nariadenia pojednávania zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. rozumie procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. Dovolací súd zo spisu nezistil, že by v konaní pred súdmi nižších stupňov došlo k takejto procesnej vade.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. ale v ostatných prípadoch (než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Keďže v preskúmvanej veci nešlo ani o jeden z prípadov uvedených v § 214 ods. 1 písm. a/ - c/ O.s.p., odvolací súd mohol prejednať vec a rozhodnúť o zmene prvostupňového rozhodnutia v dovolacom konaní aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Procesný

postup odvolacieho súdu, pokiaľ vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, zodpovedal v danom prípade ustanoveniu § 214 ods. 2 O.s.p.; takým postupom nemohlo dôjsť k odňatiu dovolateľky konať pred súdom.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Pri nariadovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o predbežnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. O.s.p.). Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu zodpovedal procesný postup súdov v danej veci vyššie uvedenej povahe konania a rozhodovania o predbežnom opatrení.

Odvolačný súd, ktorý zmenil uznesenie súdu prvého stupňa v súlade so zákonom a po zohľadnení osobitnej povahy rozhodovania o predbežnom opatrení nepristúpil k vykonaniu „dokazovania“ a správne považoval za postačujúce, že sú osvedčené skutočnosti významné pre rozhodnutie o predbežnom opatrení. Vzhľadom na uvedené nemožno odvolaciemu súdu preto vytýkať, že by jeho procesný postup bol nesprávny, a že by viedol k vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ odporkyňa v dovolaní súdom vytýka, že jej odňali možnosť pred súdom konať vecne nesprávnym rozhodnutím, ktoré nezohľadňuje okolnosti, ktoré uviedla vo svojom

vyjadrení k návrhu, dovolací súd uvádza, že § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti s faktickou procesnou činnosťou súdu, nie s právnym posúdením veci. Odňatie možnosti konať pred súdom nemožno preto vidieť v právnych záveroch, ku ktorým súdy dospeli pri posudzovaní dôvodnosti návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Samo právne posúdenie veci je realizáciou rozhodovacej činnosti súdu a nezakladá dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo súd právnym posúdením veci neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva priznané účastníkovi konania. Či už teda odvolací súd napadnuté uznesenie založil na správnom alebo nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací súd jeho rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nemohol právnym posúdením veci odňať odporkyňi možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade je dovolanie odporkyne podľa § 239 O.s.p. procesne neprípustné a že jeho prípustnosť nemožno vyvodit' ani z § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti odporkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. septembra 2011

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková